

Duminica a 8-a după Rusalii
(Înmulțirea pâinilor)
26 iulie 2026

„În vremea aceea Iisus a văzut mulțimea de oameni și I s-a făcut milă de ei și a vindecat pe bolnavii lor. Iar când s-a făcut seară, ucenicii au venit la El și I-au zis: Locul este pustiu și vremea, iată, a trecut; deci, dă drumul mulțimilor ca să se ducă în sate să-și cumpere mâncare. Iisus, însă, le-a răspuns: N-au trebuință să se ducă; **dați-le voi să mănânce**. Iar ei I-au zis: **Nu avem aici decât cinci pâini și doi pești**. Și El a zis: Aduceți-Mi-le aici. Și poruncind să se așeze mulțimile pe iarbă și luând cele cinci pâini și cei doi pești, și **privind la cer, a binecuvântat și, frângând, a dat ucenicilor pâinile, iar ucenicii, mulțimilor**. Și au mâncat toți și s-au săturat și au strâns **rămășițele de fărâmituri, douăsprezece coșuri pline**. Iar cei ce mâncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii. Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui pe țărnul celălalt, până ce El va da drumul mulțimilor” (Ev. Matei 14, 14-22).

1. Sfânta Liturghie – școala în care învățăm înmulțirea și dăruirea pâinilor

Sfânta Evanghelie de astăzi Îl arată pe **Domnul Hristos purtând grijă de hrana trupească a celor care Îl urmau**, nu doar de hrana pentru suflet și de tămăduirea bolilor, așa cum am văzut în pericopele ultimelor duminici. În relatarea înmulțirii pâinilor, Sfântul Evanghelist Marcu arată, pe lângă cele relatate de Sfântul Matei, că înainte de a le oferi hrană trupească Iisus **„a început să-i învețe multe”** (Mc 6,34). Sfântul Luca precizează faptul că Hristos a vorbit mulțimilor care au mers după El **„despre împărăția lui Dumnezeu”** (Lc 9,11). După ce au flămânzit, Mântuitorul le-a cerut ucenicilor să le dea ei să mănânce! De unde să dea mâncare cei 12 ucenici, care aveau ca provizii la ei cinci pâini și doi pești, la câteva mii de oameni? Imposibil! Hristos folosește această situație să le arate că prin harul și binecuvântarea lui Dumnezeu imposibilul devine posibil! **Suntem în fața Fiului lui Dumnezeu care a venit pe pământ să hrănească atât sufletele oamenilor înfometați de un sens veșnic al existenței, cât și trupurile**, în care sufletul există și viază în timpul petrecerii pe pământ.

Această minune a devenit o paradigmă pentru Biserică, care se repetă astăzi în fiecare parohie la fiecare Sfântă Liturghie! Dumnezeu hrănește mai întâi sufletul și mintea celor prezenți prin Cuvântul Său în „Liturghia Cuvântului”, iar apoi în Liturghia Euharistică îi hrănește pe toți cei care se împărtășesc cu Sfântul Său Trup și Sânge. Cele cinci pâini din Evanghelia de astăzi au devenit **cele cinci prescuri care sunt aduse la biserică pentru Sfânta Proskomidie** la Sfânta Liturghie, dar și **cele cinci pâini binecuvântate de preot la Litie**, în cadrul privegherilor de seară. O mică bucată de pâine (Sfântul Agneț sau Mielul) este transformată de Sfântul Duh în Trupul lui Hristos, din care mâncăm toți și ne săturăm! După scoaterea particulelor pentru Maica Domnului, pentru Sfinți și pentru ierarhi, conducători și ctitori din celelalte patru prescuri, acestea sunt tăiate și devin *Anafură*, pâine binecuvântată, care se împarte la final tuturor.

Învățăm, așadar, în cadrul Sfintei Liturghii, unde tuturor celor prezenți le este împărțită aceeași pâine euharistică și toți se împărtășesc dintr-un singur potir, cum să trăim agapic, în iubire. Sfânta Liturghie devine astfel o comuniune de oameni care participă la „ospățul credinței” (Sf. Ioan Gură de Aur, Cuvânt de învățătură la Învierea lui Hristos), care este atât material, cât și spiritual, iar prin aceasta o școală a viețuirii creștine, în

care învățăm să împărțim tot ce avem! Învățăm în Sfânta Liturghie să trăim paradoxal, căci vedem cum „oferirea e sporire, deșertarea plinătate, smerenia slavă”¹. Viața trăită liturgic trebuie continuată și în afara locașului bisericii, unde suntem chemați după ce am împărțit o singură Pâine, să împărțim hrana cu toți cei nevoiași sau aflați în suferință.

2. „Dați-le voi să mănânce” – Liturghie și filantropie

Nicolae Steinhardt spunea că **pâinea dăruită aproapelui aflat în nevoi este pentru acesta o problemă materială**, căci are nevoie de ea pentru a exista, în timp ce **pentru mine, cel care o dăruiesc, este o problemă spirituală**! Actul dăruirii unei felii de pâine are așadar în același timp o dimensiune materială și una spirituală. Această viziune a dăruirii a marcat profund întreaga sa viziune asupra vieții creștine, exprimată foarte profund în cartea sa de predici intitulată „Dăruind vei dobândi!”.

Sfânta Evanghelie de astăzi ne arată că **Mântuitorul Hristos distinge, dar nu separă hrana duhovnicească de cea trupească**. Am putea spune că această minune constituie baza biblică pentru întreaga filantropie a Bisericii. Primele comunități creștine au înțeles foarte profund legătura dintre hrana duhovnicească și cea trupească, astfel încât rămâneau împreună după Sfânta Liturghie și **săvârșeau agapele sau mesele iubirii**, mâncau și se bucurau împreună de darurile creației lui Dumnezeu. La aceste mese participau toți membrii comunității, dar în mod special văduvele, copiii orfani, bolnavii și săracii, care erau în acest mod ajutați de comunitate. Filantropie născută din Sfânta Liturghie!

Sfântul Ioan Gură de Aur și Sfântul Vasile cel Mare, autorii celor două Sfinte Liturghii ale Ortodoxiei, au fost în același timp și foarte mari filantropi. Sfântul Ioan asigura întreținerea a peste 3000 de văduve și a sute de străini, bolnavi și prizonieri, încă din perioada în care era preot la Antiohia, numărul acestora crescând la 7000, după ce a ajuns arhiepiscop al Constantinopolului. Sfântul Vasile cel Mare a organizat un „oraș în afara orașului”, renumita Vasiliada, o mare mănăstire cu spitale pentru bolnavi, case de orfani și camere pentru străini, cu școli și ateliere, urmând exemplul slujirii lui Hristos, după cum spune Sfântul Grigorie Teologul. Amândoi au înțeles în mod profund că Sfânta Liturghie trebuie continuată cu o altă „liturghie” = „lucrare publică” pentru toți cei aflați în nevoi. Astfel, **Liturghia euharistică nu rămâne o „escapadă pioasă” în lumea rugăciunii** sau o fugă de realitățile sociale ale lumii în care trăim, ci pregătește pe fiecare credincios să celebreze „taina fratelui” în afara Bisericii, în piețe și mahalale, acolo unde se aud strigătele săracilor, ale bolnavilor și ale marginalizaților, frații noștri pentru care a murit Hristos.

Structura de bază a Sfintei Liturghii se bazează pe două mișcări: prima este adunarea poporului pentru a auzi cuvântul lui Dumnezeu și pentru a mânca Pâinea Vieții (Lc 4, 16), iar a doua este trimiterea creștinilor în lume spre a da mărturie despre viața în Hristos. În vechime, Sfânta Liturghie se termina când preotul spunea „Cu pace să ieșim”, iar poporul răspundea „Întru numele Domnului”. Nu este vorba în acest dialog de ieșirea preotului din altar, așa cum vedem și poate înțelegem azi, ci de ieșirea sau trimiterea întregului Trup al lui Hristos în lume, a tuturor celor care au văzut „Lumina cea adevărată” și au primit „Duhul cel ceresc”, în numele lui Dumnezeu, spre a spune întregii lumi cât bine le-a făcut lor Dumnezeu și spre a multiplica acest bine în toate situațiile vieții. Astfel, în tradiția ortodoxă misiunea Bisericii își are izvorul în Sfânta Liturghie, care este „icoana” împărăției lui Dumnezeu. Vrednicul de pomenire

¹ Arhimandritul Vasilios, *Intrarea în Împărăție. Elemente de trăire liturgică a tainei unității în Biserica Ortodoxă*, traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu, 1996, p. 64.

arhiepiscop al Tiranei, Anastasios Yannoulatos, considera necesară extinderea Sfintei Liturghii la întreaga viață:

„Fiecare dintre credincioși este chemat să continue o «liturghie» personală pe altarul tainic al propriei inimi, să realizeze o propovăduire vie a veștii celei noi «de dragul întregii lumi». [...] Jertfa Euharistiei trebuie extinsă în sacrificii personale pentru cei aflați în nevoi, frații pentru care a murit Hristos [...] Continuarea Liturghiei în viață înseamnă eliberare continuă de puterile răului care lucrează înăuntrul nostru, o reorientare continuă și deschidere [...] pentru eliberarea persoanelor umane de orice structură demonică de nedreptate, exploatare, agonie, singurătate și pentru a crea o comuniune reală a persoanelor în iubire”².

3. Binecuvântarea rămașițelor și a fărâmiturilor care prisosesc

Minunea înmulțirii pâinilor ne învață **să nu risipim darurile creației lui Dumnezeu, pentru că ele nu sunt inepuizabile**. Masa cu Hristos din Sfânta Evanghelie nu s-a încheiat cu risipă, ci cu strângerea a 12 coșuri de fărâmituri! Coșurile sunt un simbol atât pentru cele 12 triburi ale lui Israel, cât și pentru cei 12 apostoli, care reprezintă întreaga lume creștină. Lumea secularizată de astăzi nu mai înțelege creația ca fiind darul lui Dumnezeu, ci doar simplă materie existentă pentru satisfacerea poftelor și dorințelor pătimașe. Societatea de consum folosește abuziv creația lui Dumnezeu pentru câștig material și creștere economică, care au ca efect îmbogățirea celor bogați și mai mult, precum și înmulțirea numărului de săraci care trăiesc de azi pe mâine. Distrugerea planetei și epuizarea resurselor datorite de Dumnezeu provin din desconsiderarea finalității creației, care este aceea de a fi străvezie pentru măreția lui Dumnezeu, fiind încredințată omului spre păstrare până când Dumnezeu o va preface în „cer nou și pământ nou” (Apoc 21,1).

Etica ascetică și euharistică a Ortodoxiei, care propune postul, abstenența și recunoștința pentru darurile creației, oferă o soluție viabilă pentru criza lumii de azi. Spiritualitatea ortodoxă face distincția între nevoile omului și lăcomie, iar prin aceasta ne învață „**să pășim ușor pe pământ**” (we walk lightly on the earth)³, după cum frumos spune Elisabeth Theokritoff. Cu alte cuvinte suntem chemați să folosim cu limită și rațional resursele creației divine. Această viziune nu înseamnă un puritanism religios lipsit de bucurie, ci promovarea unui ethos în care accentul cade pe „mulțumire” și „raționalitate” la întrebuintarea darurilor creației.

În urmă cu câțiva ani am învățat de la Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Serafim o binecuvântare foarte frumoasă, pe care o rostește la încheierea rugăciunii după masă, care exemplifică foarte frumos cele întâmplate la minunea înmulțirii pâinilor:

„Hristoase Dumnezeule, binecuvintează rămașițele și fărâmiturile ce au prisosit de la masa robilor Tăi și le înmulțește în casa aceasta, în orașul acesta și în toată lumea Ta, că sfânt ești totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor”⁴.

Această binecuvântare a bucatelor rămase de la masă, care a fost preluată dintr-o binecuvântare deosebită a pâinii săvârșită în mănăstiri (*Rânduiala Panaghiei*), ne arată că fiind binecuvântate la finalul mesei încă o dată nu pot fi aruncate. Bucatele rămase pot fi consumate mai târziu sau datorite mai departe altora, fraților și surorilor aflați în nevoi, pentru care Hristos S-a jertfit!

² Ion Bria (editor), *Martyria-Mission: The Witness of the Orthodox Churches Today*, Geneva, 1994, p. 67.

³ Elisabeth Theokritoff, *Living in God's Creation. Orthodox Perspectives on Ecology*, New York, 2009, p. 190.

⁴ Binecuvântarea este adaptată după *Rânduiala Panaghiei* de la mănăstiri. *Ceaslov*, București, 2014, p. 137.

Pr. Daniel Benga